

Probudio se s gorkim okusom pljuvačke u ustima. Svitalo je. Po krevetu su se križale tople sunčeve zrake. On pomisli: trebalo bi odavde što prije kidnuti.

Ana se promeškotala i ispod crvenog vunenog pokrivača izroniše njene noge. Opazio je da su joj tabani prljavi, ali koža iznad koljena bijaše divno bijela i putena. Napeta kao u ždrebece. On osta nladan. Samo pomisli: kurva kao i svaka, hoće da me upeca svojim nogama.

Pokušao je polako izvući noge ispod Aninih ali ona to osjetila i, protežući se, sanjivo proburca: „Mišiću“. On je pogladi po kosi bez trunke čežnje ili osjećaja. Njezine oči se otvorile: bile su lijepe, pravi mrki ugaj. On ponovo rukom pređe po kosi i reče: „Spavaj, moram krenuti“.

Ana zaplače. „Oh, kako je s tobom bilo lijepo“, reče. To kaže svakom, pomisli.

„Napuštaš me?“, reče ona.

„Naravno. A mogao bi doći i Pavle“.

„Ti znaš da on neće doći. On samo tako kaže. Mi se u stvari vidimo samo na stanicima“.

„Svejedno“, reče on, „mi se pozajemo tek jednu noć“.

Htio je reći: „jednu glupu noć“, ali se sustegao. Nije ju želio uvrijediti mada je u ovoj noći sve saznao o njoj. Mislio je još nadodati: „A čim sretnem onog tvog prijavog brata pljunut ću mu u lice“.

„Tvoj brat je obična svodilja“, reče nakon kratke stanke.

„Ali nije loš“, reče ona.

On zažali što je ono rekao. A zatim s bijesom pomisli na jučerašnji dan i Aninog brata. Sjetio se kako mu je onaj, tamo na gradilištu prišao i rekao: „Imam kod mene lijepu sestricu. Radi u ambulanti. Njena kolegica je ja, moja stara mušterija. Mogli bi se lijepo provesti. Samo pazi, moja sестrica ne ide s muškarcima. Ona uči“. On prihvati poziv bez oduševljenja. Osjećao je samo silan umor u kostima i želio je otići bilo kuda s onog prokletog gradilišta. Mjesecima nije bio u gradu i zaželio se jednog čistog bezbrižnog dana punog slobode. Bilo mu je svejedno s kim će taj trenutak provesti.

Kod seljaka su kupili vina i uputili se prema šumskoj željeznici.

Ana ih je dočekala na stanici. Poljubila se s bratom.

„Drug s kojim radim“, predstavi ga Pavle.

„Pričao si mi o njemu jedne subote“.

Ana se nasmiješila. On opazi nisku bijelih zubi i pomisli: „Zgodna curica, ali od toga ništa“.

Podoše prema izlazu. Ana je veselo čavrljala s bratom. Pričala mu je kako joj je dosadno, kako nikuda ne ide i kako samo radi. Brat je na to odgovarao: „To je dobro. Ana, to je bog bogova. Birzo ćeš doći do para. Ulažeš li i dalje?“

„Pomalo“.

„Zna li Maja da dolazim?“

„Da, obavijestila sam je“, reče ona. „Čekaj će te kao i uvijek u svojoj sobici“.

„Zar ne, Saša, da imam divnu sestricu“, obrati mu se Pavle iznenada.

On je šutio. Bilo mu je sve to blesavo i htio je reći: „Stari, ne čuješ li kako mi srce strašno kuca zbog ovog dana. Do viđenja do našeg vlaka“.

Tada mu ona dodirnu ruku:

„Vi ste uvijek tako šutljivi?“

„Uglavnom“, reče on.

Ušli su u tramvaj. Bila je gužva. On osjetila radost što vidi bezbroj lica. Ana mu u gužvi uhvati ruku i stisnu je. On se iznenada i trže svoju ruku iz njezine. Zatim su šutjeli i druckali se. Tramvaj je bio ofucan kao stara žena. Šišli su. Ana se pravila kao da ničega nije bilo i dalje mu se obraćala naivnim pitanjima.

Pavle reče:

„Sestrica i ja te pozivamo na večeru. Poslije ti dozvoljavam da odeš s njom u kino i da joj praviš društvo sve dok se ja ne vratim. To je sve“.

On se nasmije. Umjesto da zahvali njemu je dolazila želja da ga tresne po tom mesarskom licu. I po tim bulbulicama.

Sobica je bila mala, niska, ali zračna. Cijelom širinom prozora gledala je na park pun vrba i nekih visokih stabala. Dolje, daleko grad se kupao u moru neona.

„Pogled je divan“, reče on ushićeno.

„Oh, svida vam se zbilja? Meni jako. Samo zato sam i uzela ovo sobicu“.

Naglasila je ono „samo“ i njega to malo leću. Da ne laže? Tog trenutka rodila se prva sumnja u njegovu srcu.

Svuda po zidovima bijahu izlepljene slike filmskih glumaca i pjevača zabavne muzike. Neke je od tih lica on već susretao na stranicama novina. Tamo u kutu, iznad kreveta, visjela je fotografija s licem neke veoma stare žene. To je bila jedina stvar koja je u njemu pobudila malo poštovanja.

„Naša mamica“, reče Pavle, vidjevši kako on pilji u nju. „Mislim da sam ti jednom pričao o njoj. Ona živi sama, tamo dolje na jugu“.

Anine ruke vješto su rezale salamu i sitne krastavce. Čaj je vrio na malom reću. Odlično se snalazila u ulozi domaćice. Stegnuta kećeljica oko pasa izbacila joj je perfektan struk.

„E, a sad ti, Saša ostavljam sestricu na čuvanje“, reče Pavle ubacujući halapljivo posljednji zalogaj. „Nemoj pravi svinjarije“, nadoveže smiješeći se lukavo.

Opet mu je došlo da iznakaži to mesarsko lice.

„Čao, do večeras poslije kina“.

„Čao“.

On je stajao kao blesav, tap, suvišan u svemu tome. Čak nije uspio reći ni jednu pametnu riječ, čak nije došpio ni kazati: „Pavle, ja nisam došao u grad da vidim tvoju sestricu u kino. Ja sam došao da uživam u trenutku slobode“. Samo je klimao glavom.

Ostali su sami. On s pogledom uperenim u noćnu panoramu grada, ona podložena za stolom punim mrvica. Bilo mu je malo neugodno.

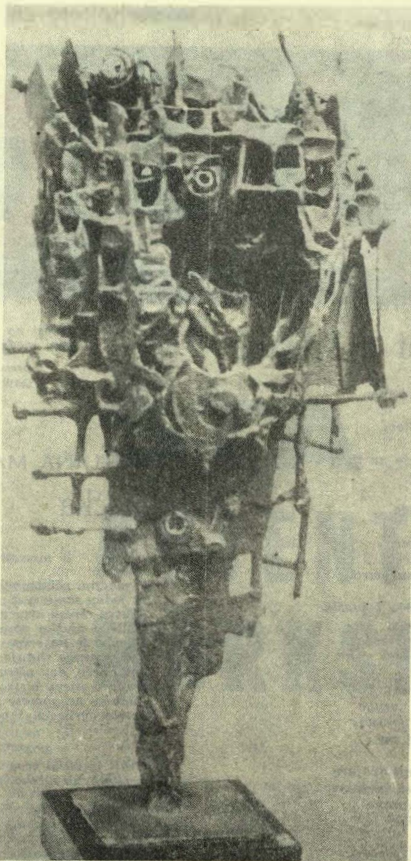
„Vi ste medicinska sestra“, reče tek toliko. Iako je za tu činjenicu dobro znao iz Pavlovog pričanja.

Ona se nasmija.

„Medicinska sestra? Tko vam je to rekao, Pavle?“

„Da. Nadam se da nije lagao“.

Opet ču njen smijeh. Ona uze zalogaj preostalog sendviča i punim ustima reče:

BRANISLAV GLUMAC

10-7485005
drugarstvo

„Koliko dugo poznajete Pavla?“

„Sve ove mjesece kako radimo zajedno“.

„To nije mnogo da bi se upoznalo čovjeka“, reče ona.

„To je istina, ali...“

„Pričao mi je Pavle o vama. Kaže da ste vas dvojica veliki prijatelji i da između vas vlada drugarstvo. Uvijek sam tada željela da vas upoznam. Sad imam priliku“.

Drugi put se u njemu rodi sumnja.

Sutio je. Nešto mu je bilo mutno i strano: „Od kada su on i Pavle tako veliki prijatelji?“

„Radimo zajedno i slažemo se u poslu“ — odgovori na koncu, „znate, tamo na onom gradilištu i onaj pustinja, dosadno je i čovjeku je potreban drug“.

„Znači vi ste ipak veliki prijatelji?“ upita ponovo Ana. Bilo mu je mučno.

„Pa, u neku ruku“.

Ana je spremala jeđaci pribor. Vilice su zveckale. Tamo dolje čitali su tramvaji i autobusi.

Je li istina da ste vas dvojica najbolji tehničari i da uvijek premašujete normu?“ upita iznenada Ana. On osjetila lagano rumenilo po licu. Tamo, ispod prozora, vidje kako stade autobus. Kočnice škripnuše.

„Ne, to nije istina. Pavle je slab radnik“.

„To sam uvijek i mislila“.

Postalo mu je već glupo stajati ovako kraj prozora i nepomično buljiti dolje. Želio je otići, što prije otići odavde i osjetiti u gradskim ulicama trenutak žudenog predaha. Sve mu se ovo činilo nenormalnim.

„Znate“, posude je zveckalo, „Pavle mi uvijek govori kako tamo zaradujete strašne pare i kako će se jednom, kad završi ta gradnja, vratiti pun para i kako ćemo tada lijepo živjeti. Ja bih to jako voljela. Sita sam ovog povlačenja po tuđim sobicama. Recite mi koliko Pavle ima ušteđenog?“

Autobus je krenuo. Jedan zakašnjeli putnik uzaludno je lupao o vrata.

„Bogami, ne znam, vjerujte mi, ne znam. Ali mislim da nema ništa ušteđenog. On strašno pije i troši na žene“.

„I to sam oduvijek pretpostavljala. Ali znate on tako lijepo priča kako će nam jednom biti lijepo...“

On osjetila lagano drhtavicu u njenom glasu i bi mu žao što je malo prije rekao onu grubu istinu.

„Žao mi je što sam to morao reći“, ču svoj glas, „ali Pavle možda potajno i šteti. I pored toga što je slab u normi tamo se može dosta zaraditi“.

Njezin smijeh preleti prostorijom.

„Ne tješite me, ja znam da je onako glasi i kako je i da je Pavle bijedni lažov. Uostalom, ja prihvaćam njegovu laž kao istinu“.

„Ali on je vaš brat, Ana, on vas voli i govori o vama s nježnošću“.

„Da“, reče ona „svima on priča tako o meni lako me mrzi, lako zna kakva sam ja i da je moje školovanje davno otišlo u vodu. Pavle je bojestan, tu, u glavi. On mašta kako ćemo stan kupiti mojim parama“.

Postalo mu je vruće. On otvori prozor: lagani talas proljetne večeri pređe mu preko lica i osvježila ga. On zatvori oči. Bilo mu je lako ugodno. Mećoka tog trenutka bila je bliska zaboravu.

„Vi, znači, niste medicinska sestra?“

„Ne!“ reče odsječno. U njenom odgovoru bijaše gnjeva i tuge.

On se naglo okrenu i pogleda je u oči: iz njihovih pogleda rodi se iskra i za čas se ugasila.

„Mislila sam da sve znate. Znači, Pavle... uostalom ta bi priča mogla biti tužna i stara. Bolje da podemo u kino, ha?“

Pristao je.

Veče je bilo blago: imalo je umiljatost mačkice. Lagani povjetarac milovao mu je lice i on je uživao u tome. On osjetila kako se njezina ruka lagano usuljala u njegovu. Bilo mu je sada ugodno. Toplina mu je kolala cijelim tijelom i nije želio izvući svoju ruku iz njezine.

„Saša“, javi se iznenada ona. „zamišljala sam vas baš ovakvim... Imate kosu baš kakva vam je na onoj fotografiji. Svidi mi se ta vaša kosa, jer me podsjeća na nekog...“

On htjede da upita: na kojoj fotografiji? na koga vas podsjeća moja kosa? zašto farbate? ali mu ona ne dade priliku da progovori: stiskala je čvrsto njegovu ruku.

Sjetio se malo kasnije da se jednom fotografirao na gradilištu s Pavlom, ali bilo mu je čudno da se ta fotografija nalazi kod nje.

Gledali su neki vestern. Bilo je napeto. On je volio divlji zapad.

Šutjeli su. Ona ga je i dalje držala za ruku jednakom žestinom kao i u kino dvorani. Put je vodio prema njeznoj sobici.

On možda i nije htio početi, on je sada sve znao o njoj, znao je cijelu istinu te laži koja je vladala između nje i brata i s kojom su se oni tako fino složili, u jednom trenutku pročitao je sav njezin život i želio je izvući svoju ruku iz njezine, i potčrtati, potčrtati tamo otkuda je došao i da sve ovo zaboravi. Ali neka tajanstvena sila gospodarila je njime. Možda je to bila i njena topla, vlažna ruka, možda je to bila radoznalost zbog one njene upomene koja je eto sada postala i njegova. Koraćao je magnetiziran pored nje.

„Ti me prezireš“, ču njezin glas.

Sutio je. Nije ju prezirao. Prije sažaljevalo.

„Pokušavam da te razumijem“, reče.

Govorila mu je sada „ti“ i njemu se to dopadalo. Svidjelo mu se način na koji je govorila tu riječ.

„Znaš, stvarno me podsjećaš na nekog, za mene jako važnog...“

Shvatio je sudbinu male provincijalke, premda nije verovao njenim riječima. Sve je to kod vas na isti kalup, mislio je.

Kad je ugasila svjetlo bacila mu se oko vrata. On osjetila njene nervozne prste u svojoj kosi i malo se naježi. Pomisli da je luda. Ali njezin poljubac bijaše poput planinskog zraka: opijao je njegov mozak.

Noću, dok je još spavala, on htjede da joj stavi novac u torbicu što je ležala na noćnom ormariću, ali se predomisli.

I tako je došlo ovo jutro i on se otrijeznio. Mislio je samo na to kako će kidnuti.

Ipak se izvukao iz zagrljaja njezinih nogu. Obukao se tiho. Prije no što će uhvatiti za kvaku okrenuo se: gledala ga je. Vidio je suze u njenim očima. Zatim ona naglo okrete glavu k zidu.

Pavla je zatekao u vlaku. Bio je veseo, nasmijan. Izgleda da mu se vikend isplatio.

„No priznaj da mi je sестrica divna“, dočeka ga Pavle. „Znam da si se fino ponio, jer si ti pristojan momak“.

On je šutio. Pljuvačka mu je već bila na vrhu usana. Ali tog časa on se sjeti Ane, sjeti se njenih očiju, njenog lica koje se okrenulo k zidu i istog časa osjetila kako ga nešto steže oko srca. Osjetila je potrebu da još jednom vidi to lice, da još jednom osjetila njena usta.

Ta gadna usta njenog brata neprestano su nešto zapitkivala a on je šutio i gledao u probudena, zelena polja, neprestano misleći na Anu, na onu Anu koju je upoznao u sebi tek sada, u ovom vlaku koji ga je nosio kroz sunčano jutro tamo na ono prokletu, pusto gradilište puno buldožera i priljave, žute zemlje.

Grad je daleko ostao za njim kad je pomislio: čudno nikada nisam znao kako izgleda ljubav!

„Pavle“, reče mu dok su silazili s vlaka, „mošli bi i sljedeće subote skoknuti u grad, ha?“

„U svakom slučaju ja sam za. Svidja ti se moja sестrica, ha? Ali tu neće biti bijeba za tebe, lako smo drugovi...“

Jednim udarcem zapušilo je ta priljava, podla usta.

Iz daljine je još uvijek dopirao slabašni klopot vlaka. Jedna ševa proletjela mu ispred nosa i nestade u visinama.

On lagano krenu prema kantini.